

Onderwijssysteem

Finland

beschreven en vergeleken met
het Nederlandse systeem

Dit document geeft informatie over het onderwijssysteem van Finland. We leggen uit wat het Nederlandse equivalent is van de meest voorkomende diploma's uit Finland met als doel: toelating tot het Nederlands hoger onderwijs.

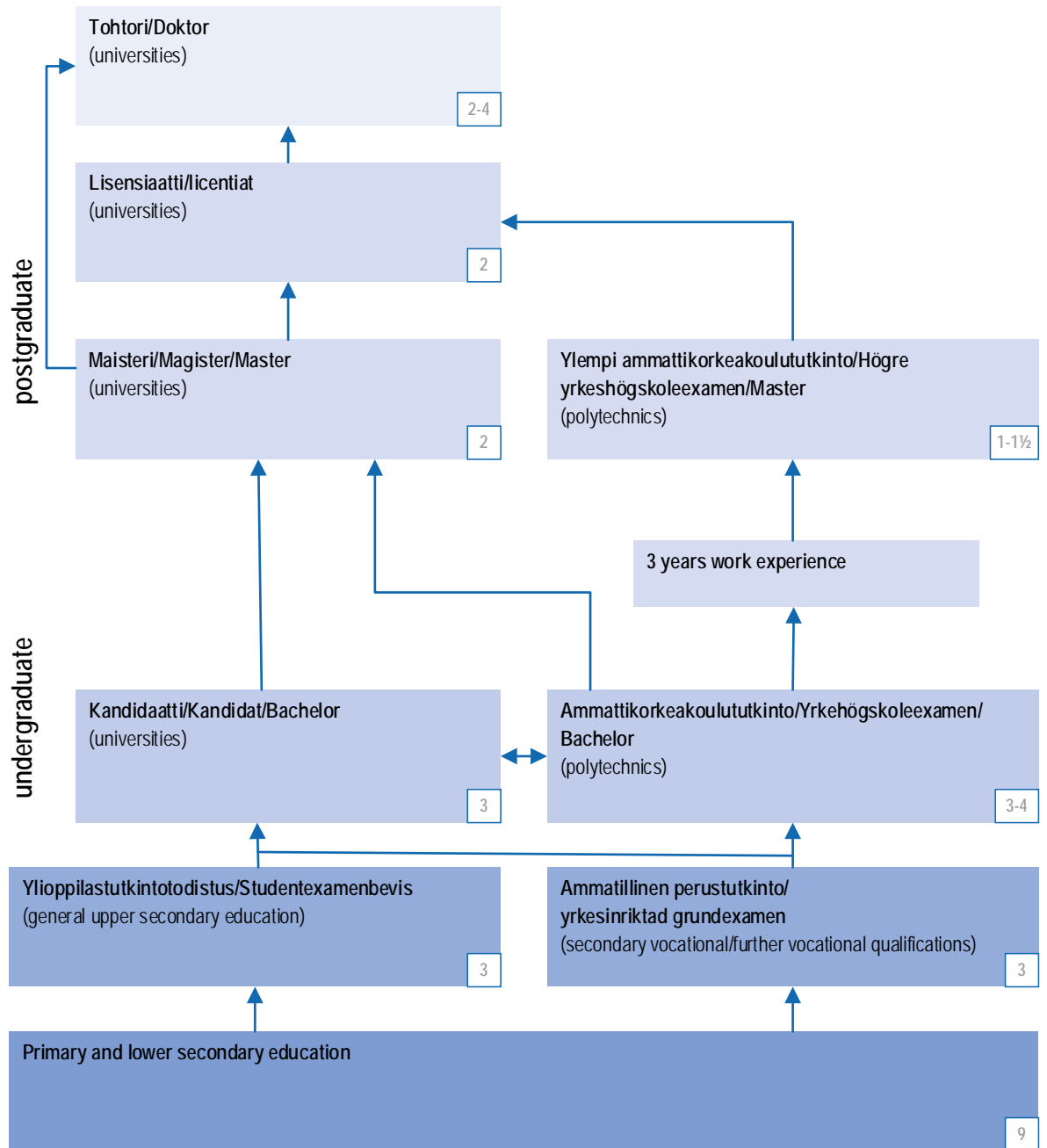
Disclaimer

We doen ons best om de informatie zo up-to-date mogelijk te houden. We aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan als gevolg van fouten of onvolledige informatie in dit document.

Op deze publicatie, met uitzondering van het beeldmateriaal, is de Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel 3.0 Unported-licentie van toepassing. Ga naar www.nuffic.nl/cc/ voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

■ Onderwijssysteem Finland

 Duur van de opleiding

■ Waarderingstabel

In dit overzicht staan links de buitenlandse diploma's met de vergelijkbare niveaus in het nationale en Europese kwalificatieraamwerk. De andere kolommen tonen de Nederlandse waardering met de vergelijkbare niveaus in het Nederlandse en Europese kwalificatieraamwerk.

Buitenlands diploma en FINQF-niveau	EQF-niveau	Nederlandse waardering en NLQF-niveau	EQF-niveau
<i>Ammatillinen perustutkinto/ Yrkesinriktad grundexamen</i>		mbo-diploma op kwalificatieniveau 2, 3 of 4	2-4
<i>Ylioppilastutkintotodistus/ Studentexamenbevis/ Matriculation Examination Certificate</i>	4	vwo-diploma	4+
<i>Kandidaatti/Kandidat/ Bachelor</i>	6	bachelorgraad in het wo	6
<i>Ammattikorkeakoulututkinto/ Yrkehögskoleexamen/ Bachelor</i>	6	bachelorgraad in het hbo	6
<i>Maisteri/Magister/Master</i>	7	mastergraad in het wo	7
<i>Ylempi ammattikorkeakoulututkinto/ Högre yrkeshögskoleexamen/ Master</i>	7	mastergraad in het hbo	7

NB

- Dit is een globaal advies waaraan je geen rechten kunt ontleen.
- FINQF = Fins nationaal kwalificatieraamwerk. NLQF = Nederlands kwalificatieraamwerk. EQF = Europees kwalificatieraamwerk.
- Het EQF/[NLQF-niveau](#) zegt niet zozeer iets over de studie-inspanning of -inhoud, maar wel over wat iemand kan en weet als een bepaald leerproces is afgerond.
- Informatie over de Nederlandse waarderingen staat op onze website: [onderwijssysteem Nederland](#).
- [SBB, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven](#), waardeert buitenlandse diploma's en opleidingen op vmbo- en mbo-niveau. De waardering kan afwijken wanneer SBB het diploma waardeert voor toelating tot het mbo of de arbeidsmarkt.

■ **Introductie**

Finland (Suomi) heet officieel de Republiek Finland (Suomen Tasavalta).

Het parlement ontwikkelt wetten op het terrein van onderwijs en bepaalt het algemene onderwijskundige beleid. De regering en het ministerie van Onderwijs en Cultuur (*Opetus- ja kulttuuriministeriö/Undervisnings- och kultursministeriet*) voeren dit beleid op centraal regeeringsniveau uit. Bijna al het onderwijs, van laag tot hoog, wordt aangestuurd en staat onder toezicht van het ministerie van Onderwijs en Cultuur. Opleidingen die te maken hebben met nationale veiligheid vallen onder andere ministeries.

Finland is een tweetalig land: er wordt Fins en Zweeds gesproken. Dit betekent dat er Finse, Zweedse en tweetalige onderwijsinstellingen zijn. In deze beschrijving gebruiken we steeds de Finse en Zweedse namen.

Finland kent een 9-jarige leerplicht, voor de leeftijdscategorie van 7 tot 16 jaar.

Het academisch jaar kent doorgaans een najaarssemester dat loopt van augustus/september tot december en een voorjaarssemester van januari tot mei/juni.

■ **Basis- en voortgezet onderwijs**

Finland kent een 9-jarige basisschool. De bovenbouw van het voortgezet onderwijs wordt aangeboden door scholen voor algemeen vormend voortgezet onderwijs (*general upper secondary schools*) en instellingen voor beroepsvoorbereidend onderwijs. De bovenbouw kan uitsluitend algemeen vormend of beroepsvoorbereidend zijn.

De 3-jarige algemeen vormende variant leidt tot het *lukion päästötodistus*, waarna de student mag deelnemen aan het nationale matriculatie-examen (*ylioppilastutkinto/ studentexamen*). Nagenoeg alle leerlingen die het curriculum van de algemeen vormende bovenbouw hebben afgerond, nemen ook deel aan het nationale matriculatie-examen. Over een periode van 18 maanden mogen leerlingen aan drie verschillende examenzittingen deelnemen.

Er wordt in minimaal vier vakken examen afgelegd. In één vak, de moedertaal, wordt verplicht examen gedaan. Daarnaast kiest de kandidaat nog drie verplichte examens uit vier andere vakken: de andere taal van het land, een vreemde taal, wiskunde of *general studies*. Bij deze laatste worden vragen gesteld uit meerdere deelgroepen: godsdienst en ethiek, psychologie en filosofie, geschiedenis en maatschappijleer, natuurkunde, scheikunde, biologie en aardrijkskunde. Na het slagen voor het matriculatie-examen wordt het diploma

van het matriculatie-examen, *ylioppilastuskintotodistus/ studentexamenbevis* uitgereikt. Met dit diploma wordt voldaan aan de algemene eisen voor toelating tot het hoger onderwijs.

Instellingen voor beroepsonderwijs bieden 3-jarige programma's aan die leiden tot hoger middelbare beroepskwalificaties (*ammattillinen perustutkinto/yrkesinriktad grundexamen*).

Het beroepsgerichte volwassenenonderwijs kan leiden tot beroepskwalificaties (*ammattillinen perustutkinto/yrkesinriktad grundexamen*), verdere beroepsgerichte kwalificaties (*ammattitutkinto/yrkesexamina*) en specialistische beroepskwalificaties (*erikoisammattitutkinto/specialyrkesexamina*). Binnen het volwassenenonderwijs worden deze kwalificaties beschouwd als gebaseerd op competenties. Met alle genoemde kwalificaties wordt voldaan aan de algemene voorwaarden voor toelating tot het hoger onderwijs in Finland.

Het beroepsvoorbereidend onderwijs kent momenteel 53 varianten, die in totaal 119 studieprogramma's omvatten; daarnaast worden er 300 voortgezette beroepskwalificaties aangeboden, alsmede specialistische beroepskwalificaties. Leerlingen ontvangen bij succesvolle afronding van de beroepsvoorbereidende bovenbouw van het voortgezet onderwijs een *tutkintotodistus/examenbevis* (getuigschrift), waarmee wordt voldaan aan de algemene voorwaarden voor toelating tot het hoger onderwijs.

Het *ammattikirja/yrkeshandbok* wordt in sommige gevallen uitgegeven in aanvulling op de bovengenoemde beroepskwalificaties. Dit document dient echter niet ter vervanging van de officiële afsluitende certificaten.

Het niveau van het *Ylioppilastuskintotodistus/Studentexamenbevis* (FiNQF-niveau 4/EQF-niveau 4) is vergelijkbaar met dat van een vwo-diploma. Zie ook de [beschrijving](#) van alle FiNQF-niveaus.

Het niveau van het *Ammatillinen perustutkinto/Yrkesinriktad grundexamen* is vergelijkbaar met dat van een mbo-diploma op kwalificatieniveau 2, 3 of 4, afhankelijk van de richting.

■ Toelating hoger onderwijs

De universiteiten en de *polytechnics* kiezen hun studenten zelfstandig uit. Hierbij is er een vast aantal studenten per studierichting, voortgekomen uit de onderhandelingen met het ministerie van Onderwijs en Cultuur.

Voor alle studierichtingen geldt een *numerus clausus*. Aangezien het aantal kandidaten groter is dan het aantal beschikbare plaatsen, hanteren universiteiten en *polytechnics* verschillende selectiecriteria. Selectie is doorgaans gebaseerd op voorgaande studieresultaten en een toelatingsexamen.

Na het slagen voor het matriculatie-examen wordt het *ylioppilastuskintotodistus/studentexamenbevis* uitgereikt. Met dit diploma wordt voldaan aan de algemene eisen voor toelating tot het hoger onderwijs.

De algemene eis voor toelating tot hoger onderwijs (universiteiten en *polytechnics*) is het diploma van het matriculatie-examen en een beroepskwalificatie van de beroepsvoorbereidende bovenbouw. Voor deze kwalificaties is minstens 12 jaar scholing vereist. Met equivalente buitenlandse kwalificaties wordt ook voldaan aan de algemene eisen voor toelating tot het hoger onderwijs.

■ Hoger onderwijs

Het Finse hoger onderwijs is gebaseerd op een binair systeem en wordt verzorgd door universiteiten en *polytechnics of universities of applied sciences* (Fins: *ammattikorkeakoulu*, afgekort AMK), instellingen van hoger beroepsonderwijs. De universiteiten zijn eigendom van de staat, *polytechnics* vallen onder de staat en lokale overheden. De traditionele universitaire sector bestaat uit de universiteiten en de kunstacademies. Alle instellingen van deze traditionele universitaire sector doen onderzoek en reiken graden uit tot en met het doctoraat. De *polytechnics* verzorgen beroepsgericht hoger onderwijs en geven graden op bachelor- en masterniveau af.

Vanaf 1995 heeft het hoger onderwijs in Finland grote veranderingen ondergaan in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur. De graden die vóór 1995 werden aangeboden, zijn volledig te vergelijken met de graden binnen de nieuwe structuur en deze verschaffen ook dezelfde academische en professionele rechten.

Gradenstelsel vóór 1995

Voor 1995 werden de volgende graden uitgereikt:

- *Kandidaatin tutkinto* (tweede cyclus, graad op masterniveau)
- *Lisensiaatin tutkinto* (derde cyclus, graad op pré-doctoraat niveau)
- *Tohtorin tutkinto* (derde cyclus, doctoraat)

De geïntegreerde programma's op masterniveau omvatten ook de opleiding op bachelorniveau en duurden 5 jaar. Een aparte graad op bachelorniveau bestond niet vóór 1995.

Gradenstelsel vanaf 1995

Het nieuwe gradenstelsel (148/1995) bestond uit de volgende graden:

- *Kandidaatin tutkinto* (eerste cyclus, graad op bachelorniveau)
- *Maisterin tutkinto* (tweede cyclus, graad op masterniveau)
- *Lisensiaatin tutkinto* (derde cyclus, graad op pre-doctoraat niveau)
- *Tohtorin tutkinto* (derde cyclus, doctoraat)

De naam van de graad op masterniveau werd dus gewijzigd naar *maisterin tutkinto* en de graad op bachelorniveau werd *kandidaatin tutkinto*. Binnen dit stelsel was het niet verplicht om een graad op bachelorniveau te hebben om te kunnen beginnen aan een masteropleiding. Studenten hadden ook de mogelijkheid om een 5-jarige geïntegreerde opleiding op masterniveau te volgen.

Het huidige gradenstelsel werd ingevoerd in 2005 (794/2004). Het nieuwe stelsel kent een *two-tier* systeem met een verplichte eerste cyclusgraad (op bachelorniveau) in alle studierichtingen behalve (dier)geneeskunde en tandheelkunde.

■ Universitair onderwijs

Finland kent momenteel zestien universiteiten, die binnen het ministerie van Onderwijs en Cultuur vallen. Tien van deze instellingen zijn multidisciplinair; de overige zes instellingen zijn gespecialiseerde instituten, waarvan één op het gebied van de economische wetenschappen, twee op het gebied van de technische wetenschappen (ingenieurswetenschappen en bouwkunde) en drie kunstacademies.

Hoger militair onderwijs wordt verzorgd door de *National Defence College*, welke onder het Finse ministerie van Defensie valt.

Eerste cyclus

De universitaire bachelorgraad heet in de meeste gevallen *kandidaatti/kandidat*. Uitzonderingen zijn *oikeusnotaari/rättsnotarie* (rechtsgelerdheid), *farmaseutti/farmaseut* (farmacie). De vastgestelde Engelse vertaling van al deze graden is *Bachelor's degree*, met als meest voorkomende de *Bachelor of Arts* of de *Bachelor of Science*. De nominale duur van deze opleidingen is meestal 3 jaar.

Het niveau van het *Kandidaatti/Kandidat/Bachelor* (FiNQF-niveau 6/ EQF-niveau 6) is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het wetenschappelijk onderwijs in een overeenkomstige studierichting. Zie ook de [beschrijving](#) van alle FiNQF-niveaus.

Tweede cyclus

Na de *kandidaatti* kan aan een universiteit verder worden gestudeerd op *graduate* niveau voor de tweede cyclusgraad, met een studieduur van 2 jaar. De tweede cyclusgraad wordt meestal *maisteri/magister* genoemd. Andere tweede cyclusgraden zijn het *diploma-insinööri/diplomingenjör* (technology), *proviisori/provisor* (pharmacy) en *arkkitehti* (architecture). De vastgestelde Engelse vertaling is *Master's degree*, met als meest voorkomende *Master of Arts* of *Master of Science*.

De universitaire tweede cyclusgraad binnen de studierichtingen (dier)geneeskunde en tandheelkunde is *lisansiaatti/licentiat*. De Engelse benaming is *Licentiate*.

Voor sommige studierichtingen op masterniveau wordt een beroepskwalificatie verleend, bijvoorbeeld:

- in de rechtsgeleerdheid: *oikeustieteen maisteri/juris magister*
- in de farmacie *proviisori/provisor*
- in de ingenieurswetenschappen en bouwkunde: *arkkitehti /arkitekt, diplomi-insinööri/ diplomingenjör* en *maisema-arkkitehti/landskapsarkitekt*
- in de geneeskunde: *lääketieteen lisensiaatti/medicine licentiat*
- in de tandheelkunde *hammaslääketieteen lisensiaatti/odontologie licentiat*
- in de diergeneeskunde *eläinlääketieteen lisensiaatti/veterinärmedicine licentiat*
- bij het leger, de marine en de luchtmacht: *upseeri/officer*

Het niveau van de *Maisteri/Magister/Master* (FiNQF-niveau 7/EQF-niveau 7) is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het wetenschappelijk onderwijs in een overeenkomstige studierichting. Zie ook de [beschrijving](#) van alle FiNQF-niveaus.

Na het *maisteri/magister* kunnen studenten na selectie verder studeren aan universiteiten in Finland voor het *lisansiaatti/licentiat* en *tohtori/doctor*.

Het doctoraat duurt minimaal 4 jaar en leidt tot de hoogste graad die door universiteiten wordt verleend. Het *lisansiaatti/licentiat*, een graad die voorafgaand aan het doctoraat kan worden behaald, duurt meestal 2 jaar, na afronding van de master.

■ Hoger beroepsgericht onderwijs

Het hoger beroepsonderwijs wordt gegeven aan de *ammattikorkeakoulu's/yrkehögskola's*, instellingen die in het Engels worden aangeduid als *polytechnics*. De Wet op de *Polytechnics* en het bijbehorende Decreet uit 2003 regelen het *polytechnic*-onderwijs.

Er zijn in totaal 25 *polytechnics*. Toelating tot *polytechnics* vindt plaats door middel van het nationaal, gemeenschappelijk toelatingssysteem.

Aan het einde van een *polytechnic* studie, krijgen studenten een 'polytechnic degree' (*ammattikorkeakoulututkinto/yrkehögskoleexamen*) met een aanduiding van de gevolgde discipline: '*sosiaali- ja terveystiete ammattikorkeakoulututkinto/yrkehögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området* (polytechnische graad in gezondheidszorg en sociale dienstverlening). De naam van het diploma wordt op het getuigschrift vermeld, gevolgd door de letters AMK/YH: *sairaanhoitaja AMK / sjukskötare YH, Bachelor of Nursing*. *Polytechnics* bieden graden aan op twee niveau's.

Eerste cyclus

Opleidingen die leiden tot een eerste-cyclus graad (bachelorgraad) duren 3 á 4 jaar (180-240 ECTS) en omvatten een stageperiode en een bachelorscriptie of eindproject. Met het behalen van de politechnische bachelorgraad wordt voldaan aan de algemene eisen voor toelating tot tweede cyclus- programma's (masterniveau). Toegang tot de universitaire masterprogramma's is op grond hiervan ook mogelijk, na aanvullende selectie door de universiteit.

Het niveau van het *Ammattikorkeakoulututkinto/ Yrkehögskoleexamen* (FINQF niveau 6/ EQF niveau 6) is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs in een overeenkomstige richting. Zie ook de [beschrijving](#) van alle FINQF-niveaus.

Tweede cyclus

Sinds 2005 verlenen *polytechnics* in toenemende mate mastergraden na het volgen van een programma van 1 tot 1½ jaar (60-90 ECTS). Algemene toegang tot deze vervolgstudies hebben studenten met een eerste cyclusgraad plus ten minste 3 jaar werkervaring in een relevant werkveld. Deze programma's zijn beschikbaar in de richtingen letteren en educatie, cultuur en kunsten, bedrijfskunde, sociale wetenschappen, technologie en communicatie, marine technologie, milieu en *natural resources*, sociale dienstverlening, gezondheidszorg en sport, schoonheid en cosmetica, toerisme en *hospitality*. Polytechnische masteropleidingen worden afgesloten met een masterscriptie of eindproject.

Het niveau van het *Ylempi ammattikorkeakoulututkinto/ Högre yrkeshöskoleexamen* (FiNQF-niveau 7/EQF-niveau 7) is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het hoger beroepsonderwijs in een overeenkomstige studierichting. Zie ook de [beschrijving](#) van alle FiNQF-niveaus.

Beoordelingssystemen

Hogeronderwijsinstellingen zijn onafhankelijk in hun beoordelingssystemen. De meeste universiteiten en *polytechnics* hanteren een beoordelingssysteem van 0 tot 5, waarbij 5 het hoogste cijfer is en 0 een onvoldoende. De resultaten van mondelinge beoordeling kunnen worden uitgedrukt in de onderstaande kwalificaties, maar er kunnen ook andere termen worden gehanteerd.

In cijfers	Omschrijving	Betekenis
5	<i>Kiiteettava</i>	Uitstekend
4	<i>Erittain hyna</i>	Heel goed
3	<i>Hyva</i>	Goed
2	<i>Erittain tyydyttava</i>	Ruim voldoende
1	<i>Tyydyttava</i>	Voldoende
0	<i>Hylatty</i>	Onvoldoende

Bij het matriculatie-examen (*Ylioppilastutkinto*) van de bovenbouw van het voortgezet onderwijs, gelden de volgende waarderingen.

In cijfers	Kwalificatie	Betekenis	Frequentie
7	<i>Laudatur (L)</i>	Uitmuntend	5 %
6	<i>Eximia cum laude approbatur (E)</i>	Uitstekend	15 %
5	<i>Magna cum laude approbatur (M)</i>	Zeer goed	20 %
4	<i>Cum laude approbatur (C)</i>	Goed	24 %
3	<i>Lubenter approbatur (B)</i>	Ruim voldoende	20 %
2	<i>Approbatur (A)</i>	Voldoende	11 %
1	<i>Improbatur (I)</i>	Onvoldoende	5 %

Voor de invoering van de bachelor-masterstructuur werd de studiebelasting van het Finse hoger onderwijs gebaseerd op 40 studiepunten (*opintopiste/studiepoäng*) per jaar.

Om de herkenbaarheid van het Finse hoger onderwijs in het buitenland te bevorderen is in 2005 het *European Credit Transfer and Accumulation system* (ECTS) ingevoerd: 60 *credits* per jaar.

Meer informatie over het ECTS staat in de [ECTS Users' Guide](#) van de Europese Commissie.

■ Bolognaproces

Per 1 augustus 2005 is de bachelor-masterstructuur voor alle universitaire opleidingen wettelijk geregeld. Het systeem is geleidelijk ingevoerd.

Informatie over de huidige stand van zaken is te vinden op de officiële [website](#) van de *European Higher Education Area*.

■ Kwalificatieraamwerken

In 2009 legde de werkgroep van het Finse ministerie van Onderwijs en Cultuur haar voorstel voor het nationale kwalificatieraamwerk voor. Het Finse nationaal kwalificatieraamwerk (FINQF) behelst een structuur van acht onderwijsniveaus en bouwt grotendeels voort op het Europese Kwalificatieraamwerk (EQF).

Op de [website](#) van de *Finnish National Board of Education* staat meer informatie over het FINQF en de bijbehorende niveaus.

De [website](#) van het *Centre for International Mobility* (CIMO) geeft ook informatie over de FINQF-niveaus die aan Finse hoger onderwijsgraden zijn gekoppeld.

■ Kwaliteitszorg en accreditatie

Accreditatie van hoger onderwijs in Finland is geregeld op instellingsniveau. De *Finnish Higher Education Evaluation Council* (FINHEEC) is een onafhankelijk instituut dat in het leven is geroepen om universiteiten, *polytechnics* en het ministerie van Onderwijs en Cultuur bij te staan in zaken die met evaluatie en accreditatie van doen hebben. FINHEEC voert sinds 2005 audits uit van de kwaliteitszorgsystemen van hoger onderwijsinstellingen, met het doel om alle Finse hogeronderwijsinstellingen te hebben geaudit. De audits zijn geldig voor 6 jaar. De hogeronderwijsinstellingen die zijn geaudit, zijn opgenomen in het Audit Register op de FINHEEC [website](#).

Finland kent geen ranking van instellingen.

■ Internationale Verdragen

Finland heeft de Lissabon Conventie in 1998 ondertekend en in 2004 geratificeerd.

■ Diplomasupplement

Sinds 2005 zijn alle Finse hogeronderwijsinstellingen wettelijk verplicht om bij hun getuigschriften een diplomasupplement af te geven.

Meer informatie over het diplomasupplement is beschikbaar op de Finse [website](#) van Europass en op de [website](#) van de Europese Commissie.

■ Samenstelling dossier

Diploma's van het secundair onderwijs bestaan uit een getuigschrift van het algemene of beroepsgerichte secundaire onderwijs en bijbehorende cijferlijst, al dan niet aangevuld met het diploma van het matriculatie-examen annex cijferlijst.

Diploma's van het hoger onderwijs zijn meerbladig: een getuigschrift waarmee de graad en/of titel wordt verleend, een cijferlijst waarop de resultaten van de examens zijn vermeld en eventueel een apart vakkenoverzicht.

■ Overzicht hogeronderwijsinstellingen

- [Website](#) van het Finse ministerie van onderwijs met een overzicht van universiteiten.
- [Website](#) van het Finse ministerie van onderwijs met een overzicht van *universities of applied sciences*.

■ Handige websites

- [Website](#) van de *Finnish National Board of Education*, tevens de Finse ENIC/NARIC.
- [Website](#) van het *Centre for International Mobility (CIMO)*.
- [Website](#) van het Finse ministerie van Onderwijs en Cultuur.
- [Website](#) van de *Finnish Higher Education Evaluation Council (FINHEEC)*.